

Nr 66.

Av herr von Friesen, angående särskilda övergångsbestämmelser i fråga om befordringsgången för vissa biträden vid statens järnvägar.

Av kungörelsen nr 436/1947 i svensk författningssamling framgår att Kungl. Maj:t funnit för gott bl. a. förordna, att för vissa i kungörelsen angivna biträden för skriv- och kontorsgöromål i allmänhet skall tillämpas den befordringsgången, att för erhållande av ordinarie anställning i respektive verk vederbörande skall i allmänhet inneha en anställning vid verket av minst sju år.

De kvinnliga befattningshavare, som anställdes vid statens järnvägar före den 1 juli 1947, hade helt naturligt väntat sig att tidigare gällande väntetid d. v. s. fem år skulle tillämpas för dem. Då de anställdes vid statens järnvägar, hade det skett på det underförstådda villkoret, att de efter fem års tjänst — därest de då vid läkarundersökning befunnits friska — skulle övergått på ordinarie stat. Nu har det i stället inträffat, att åtminstone en befattningshavare, som tjänstgjort fem år som extra ordinarie och redan erhållit friskintyg, genom de nya bestämmelserna ålägges ytterligare två års tjänst som extra ordinarie. Redan förlängningen av väntetiden måste betraktas som anmärkningsvärd. Den drabbar uteslutande kvinnliga befattningshavare, medan de manliga bibehålla den hittillsvarande femårstiden. Denna olikställighet ter sig föga tilltalande, då den måste anses strida mot grundsatser, som borde vara självklara i ett demokratiskt samhälle. En återgång till äldre bestämmelser borde därför vara fullt motiverad. Då emellertid den nya väntetiden fastställts för uppnående av större likställighet mellan olika statens verk, torde det vara utsiktslöst att redan nu hemställa om en ändring.

Desto mera motiverat är det att påtala bristen på övergångsbestämmelser för dem som anställdes inom en femårsperiod från den dag de nya bestämmelserna gälla. Det måste anses stötande för rättskänslan att låta de nya bestämmelserna gälla även för dessa. Vid tidpunkten för de ändrade bestämmelsernas ikraftträdande funnos i Göteborg sex stycken kvinnliga extra ordinarie kontorsbiträden, vilka förordnats under tiden 1/12 1942—27/9 1943. Man kan lätt förstå den besvikelse de nya stadgandena väckt hos dessa, vilka helt naturligt utgått från att de bestämmelser, som gällde vid deras första antagande i verket, icke godtyckligt skulle ändras. En åtgärd som den här berörda måste skapa en känsla av osäkerhet och otrygghet, som endast kan vara menlig för både dem själva och den institution, i vilken de arbeta.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära utfärdande av sådana övergångsbestämmelser för skriv- och kontorsbiträden jämte kanslibiträden vid statens järnvägar, att de, som anställts som extra ordinarie inom en tid av fem år före de nya kvalifikationsbestämmelsernas ikraftträdande, efter endast fem års sammanlagd tjänstgöringstid kunna förordnas som ordinarie.

Stockholm den 20 januari 1949.

Bertil von Friesen.
